

VEREENIGINGSVERSLAGEN.

VEREENIGING VAN NEDERLANDSCHE TANDARTSEN.

Vergadering van 26 Mei.

De Voorzitter: Dames en Heeren! Ik heropen de vergadering. Het is mij in de eerste plaats een aangename plicht, aan de directie van het Instituut onzen dank te betuigen voor de ons opnieuw verleende gastvrijheid. De toestemming, om in dit gebouw te vergaderen, is ons op onze aanvraag verleend door den tijdelijken directeur Bakker, die als zoodanig optrad wegens ongesteldheid van den waarnemenden directeur van Loon. Naast onzen dank voor de gastvrijheid, ons te dezer plaatse verleend, spreek ik namens onze Vereeniging de hoop uit, dat het den waarnemenden directeur verder geheel naar wensch moge gaan. (*Applaus*).

Ik geef thans het woord aan collega Buismán, tot het houden van zijn voordracht.

„Pijnstillende middelen en methodes bij de behandeling van wortelvliessontsteking.”¹⁾

De Voorzitter: Dames en Heeren! De lezing van den heer Buismán, die een vraagstuk behandelt waarvoor wij allen dagelijks in de practijk komen te staan, heeft zeker de haar toekomstige belangstelling ontmoet. Wij kenden den heer Buismán reeds uit mededeelingen, die zoo voor en na verschenen in het Tijdschrift, en de inkleeding van die mededeelingen was voor ons meer dan voldoende grond, om ons medelid eens aan te porren hier eens uit zijn tent te komen. Wij behoeven er zeker geen berouw van te hebben, dat wij daarin zijn geslaagd. Er zijn zeker veel détails geweest in hetgeen de heer Buismán mededeelde, die voor velen onzer nieuw waren en waarmede wij in voorkomende gevallen ons nut kunnen doen. Ik ben er zeker van Uw aller tolk te zijn, wanneer ik den heer Buismán voor zijn goed doorwerkte, vlugge — misschien wat al te vlugge — lezing ons aller dank betuig.

¹⁾ Gepubliceerd in het Augustusnummer van dit Tijdschrift, blz. 403 e. v.

Als de heer Buisman bereid is, eventueele discussie te beantwoorden, zal ik thans gaarne het woord verleen en aan degenen, die met hem van gedachten willen wisselen of die hem iets willen vragen.

De heer Salomons: M. d. V.! De heer Buisman heeft opgemerkt, dat het appliceren van een koudwaterstraal gunstigen invloed kan hebben op de pijn bij periodontale ontsteking. Een eenvoudig en gemakkelijk middel is mij gebleken, den patient te adviseeren een stukje ijs in den mond te nemen, en dat te laten smelten tusschen het wangslimvlies en de tanden. In gevallen, waarin U geen kans ziet om de pijn te verdrijven, geef ik U dat middel in overweging. De patienten zullen U daarvoor dankbaar zijn, want het geeft aanzienlijke verlichting van pijnen.

De heer Bakker: M. d. V.! In een van de laatste medische tijdschriften is een mededeeling verschenen over nieuwe lokaal-anaesthetische middelen. Uit den aard der zaak kan ik over de samenstelling en de werking niet oordeelen omdat ik ze nooit meer gebruik, maar in dit verband schijnt het mij wenschelijk daarop even de aandacht te vestigen. Het schijnen zeer onschadelijke lokaal-anaesthetica te zijn, die men in den tijd van de oorlogschirurgie ontdekte en die beproefd zijn op ontzaggelijk groote schaal, zooals nooit in vreedstijd een middel beproefd is kunnen worden. Die middelen hebben het voordeel, dat zij ondanks hun onschadelijkheid vanaf enkele uren tot een paar dagen hun pijnstillende werking blijven uitoefenen. Speciaal in de therapie, die tot nog toe met het oog op pijn niet altijd succesvol was, na extractie bij acute periodontitis bijv., waar overigens injectie niet gecontraïndiceerd mocht zijn, kunnen die middelen voor de tandheelkunde van veel belang worden. Ook bij andere periodontitiden zou het mogelijk zijn, dat wij in de eerste twee drie dagen nadat het geval bij den tandarts in behandeling komt — en die dagen zijn gewoonlijk de ergste — veel aan die middelen zouden hebben. Ik beloof, dat ik het even zal opzoeken en in het verslag in het Tijdschrift zetten, opdat onze tandheekkundigen dat ook eens kunnen proberen.¹⁾

De heer Nord: Als ik den heer Buisman goed begrepen heb, heeft hij in den aanvang van zijn voordracht gezegd, dat een van de middelen om de pijn weg te nemen bij periodontitis nog altijd is de extractie, maar dat in dit geval de anaesthetica tekort schieten. Welke anaesthetica heeft hij daarmede bedoeld? Zou de heer Buisman bijv. meenen, dat bij periodontitis van de onderkaak een mandibulair anaesthesie niet voldoende is om pijnloos te extraheeren?

De heer Buisman: Niet altijd!

De heer Nord: Dan moet ik als mijn ervaring daartegenover

¹⁾ Zie blz. 455 van dit Tijdschrift.

stellen, dat men een extractie onder mandibulair anaesthesie altijd pijnloos kan verrichten. Extractie van premolaren ook, dan zult U de mandibulair anaesthesie moeten koppelen aan anaesthesie van het foramen mentale. Die opmerking van den heer Buïsmān verbaast mij, want ik heb er nooit last van gehad. Het groote voordeel van de geleidings-anaesthesie acht ik juist, dat zij ons waarborgt in die gevallen den patient pijnloos te kunnen helpen. Bij de therapie, die in deze gevallen wordt toegepast geldt hetzelfde. Wanneer U in dergelijke gevallen de geleidings-anaesthesie toepast, wordt het behandelen van een tand of kies, die voor dien tijd bijna niet kon worden aangeraakt door de groote gevoeligheid, mogelijk.

De heer Buïsmān: Dat is ook mijn meening!

De heer Nōrd: Ik meende U ook te hooren zeggen, dat het als therapie onvoldoende was, dan heb ik U dus verkeerd begrepen. Zoowel voor extractie als voor therapie kan men doorgaan met de behandeling, die anders onmogelijk zou zijn geweest. Dit is m. i. een gelegenheid waarbij het toepassen van de geleidings-anaesthesie buitengewoon op zijn plaats is.

De heer Musaph: M. d. V.! In aansluiting aan de lezing van collega Buïsmān wensch ik de aandacht te vestigen op de pijnstillende werking van een watje, gedoopt in mentholkristallen, dat dan tusschen het wangslimvlies aan den kant waar de pijn is wordt neergelegd.

Collega Buïsmān heeft aanbevolen het uitspuiten met waterstof-superoxyd. Onlangs heb ik een geval gehad, waarbij ik na extractie de wond uitgespoten heb met een 1% oplossing van $H_2 O_2$. Het gevolg daarvan is geweest, dat de wang is opgezet, zoo sterk zelfs, dat ik een oogenblik haast vreesde voor een uitbarsting naar buiten. De werking van de $H_2 O_2$ zal waarschijnlijk geweest zijn, dat de zuurstof is gaan schuimen en een verdikking van de wang heeft veroorzaakt. Door het opleggen van koude doeken is die zwelling weer verdwenen.

In het laatste nummer van de Items of Interest heeft Waas als desinfectans aanbevolen, joodtrichlorid, $J Cl_3$, dat nog sterker werkt dan sublimaat. Ik gebruik in een enkel geval ook wel joodtinctuur.

Dan is in den oorlogstijd ook aanbevolen een watje met aether in den neus, ook voor oogenblikkelijke pijnstilling.

Mej. Polenaar: Ik zou den heer Buïsmān willen vragen, of hij ook kent de dental linement van Buckley?

De heer Parmet: Ik zou den heer Buïsmān willen vragen, of hij het niet mogelijk acht dat door het inbrengen van waterstofs-superoxyd, zooals de heer Musaph gebruikt, in den apex gasvorming optreedt, die op de eene of andere wijze een minder aangename en minder gewenschte werking uitoefent.

De heer Buisman: M. d. V.! Het doet mij voor den heer Nord genoeg, dat hij met de geleidingsanaesthesie zulke goede resultaten bereikt. Het is mij echter in den beginne eenige malen overkomen, dat ik een patient beloofd had, een kies er pijnloos uit te halen, dat ik alle verdoovingsymptomen in den vorm van een stijve lip kon constateeren en dat toch de pijn nog vrij hevig was. Dat is naar mijn meening daaraan te wijten, dat wij bij een ontsteking in de molarenstreek bijv. niet in staat zijn de takken van den buccinatorius en, aan de binnenzijde, van den lingualis te verdooven en dat bij het eenvoudig verdooven van de mandibulairzenuw, de overprikkelde geleiding van den buccinatorius en den lingualis blijft bestaan. Tot nu toe was dus mijn succes met geleidingsanaesthesie als middel tot pijnlooze extractie bij acute wortelvliesontsteking vrij matig, maar ik wil het nog wel eens probeeren. Voor wat betreft de verdoovende werking bij de behandeling van een gevoelige kies ben ik het volkomen met mijn geachten opponent eens, maar dat was niet hetgeen waarover ik het hoofdzakelijk had.

Voor de mededeelingen van den heer M u s a p h ben ik hem dankbaar en ik hoop er gebruik van te maken. Het watje met aether in den neus berust op hetzelfde principe als het opsnuiven van oleum sinapis en de aetherspray. Bij pulpitis heeft het opsnuiven van oleum sinapis inderdaad goede resultaten. Ik heb altijd het beste resultaat gehad, wanneer een patient klaagde over pijn na cauterisatie, door aan het fleschje te laten ruiken, zoodat het onnoodig was het cauterisatiemiddel weg te nemen. Of het middel ook bij wortelvliesontsteking effect zal hebben? Ik wil het gaarne probeeren, maar voorloopig denk ik er nogal sceptisch over.

Het middel van B u c k l e y, dat hij in zijn boek geloof ik noemt en waarmede hij zegt heel goede resultaten te bereiken, heb ik nooit geprobeerd.

De heer P a r m e t sprak van het gevaar, dat verbonden is aan de toepassing van waterstofsperoxyd. Inderdaad, men dient daarbij eenige voorzichtigheid in acht te nemen en ik zou het niet doen, wanneer er gevaar bestaat voor een zoo geweldige gasontwikkeling dat de zuurstof door den apex dringt. Men moet in elk geval voor zich beoordeelen, of er gevaar bestaat voor dergelijke complicaties, en, zoo ja, dan moet men het niet toepassen. Ik heb het in hoofdzaak genoemd als middel bij gesloten gangreen, omdat daarbij in hoofdzaak anaerobe bacterien voorkomen, voor wie de zuurstof een buitengewoon schadelijk agens is.

De voorzitter: Mijnheer Buisman, het is U wel gebleken, dat Uw lezing veel belangstelling heeft gevonden. Wij hopen, dat U in de toekomst nog meermalen bereid zult zijn, ons uit Uw rijke en grondige ervaring op allerlei gebied mededeelingen te doen. Nogmaals betuig ik U namens de vergadering hartelijk dank. (*Applaus*).

Vervolgens houdt de heer Lourens Bosch, ten deele eene demonstratie over »Het maken van een naadlooze kroon met de Sharp's pers«, waarbij een te behandelen patient aanwezig was.

De voorzitter: Het is hier weer gegaan zooals men bij praktijkdemonstraties, waarbij iets gewerkt moet worden, haast niet anders kan verwachten; de kroon, die voor collega Bosch speelwerk is, is iets te nauw geworden, zoodat hij nog een kwartiertje noodig zou hebben om haar in orde te maken. Dien tijd wil hij liever van de Vergadering niet eischen, hij geeft er de voorkeur aan, het verdere van de operatie thuis te doen. Dit kan te eer, omdat wij voldoende hebben begrepen waarop het denkbeeld van deze kroon neerkomt, die de voordeelen van de confectiekroon, zooals de heer Bosch het noemde, bezit en die waarschijnlijk eenige van de nadeelen elimineert. Wij zijn den heer Bosch zeker dankbaar voor de moeite, die hij zich heeft getroost om ons te laten kennismaken met dit apparaat, dat zeer zeker voor vele gevallen practisch nut kan hebben. Voor discussie leent deze demonstratie zich uit den aard der zaak minder goed, zoodat ik hiermede dit punt als afgedaan kan beschouwen.

(Wordt vervolgd.)
